

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor., negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Megint gyüleseznek a székelyek.

Székelyudvarhely, aug. 12.

Most két éve itt, Székelyudvarhelyen; a tavaly Debreczenben jötték össze a székely társaságok képviselői; ez évben pedig Gyergyószentmiklóson, folyó hó 23-ikán tartják meg nagy gyűlésüket.

A magunk részéről mindig bizonyos skepziással néztük ezeket a székely kongresszusokat, anélkül azonban, hogy annak mozgatói önzetlenségében, jóhiszeműségében csak egy pillanatra is kételkedtünk volna. Ott voltunk a székely akció megindításának bölcsőjénél, Tusnádon, s figyelemmel kísértünk azóta minden ez irányban történt kezdeményezést, kiszólást, a mi, valljuk be őszintén, nem volt nehéz akkor, amidőn mindig volt jóakaró, ki a felvetett eszme mellett a nagy dobot megüsse, s a székelyek pusztulását jellemző axiómákat kolportálja.

Sajnos azonban, a lelkesedéssel kidolgozott mentési program pontok jórészt ma is megoldatlanok, s a nagy hangon tett kijelentések nyom nélkül elhangzottak.

A székelymentés divatos munkájából már csaknem minden tényező kivette részét. És tény az, hogy e kongresszusokon tulajdonképpen minden közgazdasági kérdés vitatás alá került. A mezőgazdaság és a föld megosztása, az ipar és fejlesztése, a vasut és folyamszabályozás, a hitelügy és az erkölcsök javítása körül igen bölcs

és elismerésre méltó szavak hangzottak el. Azonban a kongresszusokon legfentebb csak a keret volt új, mert a tartalom és a kik ezt ismertették, mind a régiek voltak, sőt talán még maga a hallgatóság is, a melynek pedig ugyan-csak van része a hangzatos csengő szavak tánczoltatásában

Tagadhatatlan, hogy a székelyek is jobban éreznék magukat, ha a közgazdasági állapot itt a székely vármegyékben helyes alapokra terelgetnék át, de e nagyon is sok oldalú és megfontolásra föltötte érdemes tárgyak egyszerű megvitatása és bizottságoknak delegálása által — amiben egyébiránt a kongresszusok működése rendszerint kifejezesebb — a székely kérdést egyetlen egy lépéssel sem lehet előbbre vinni. Annuit különben elértek — és ezt örömmel konstatajuk, — hogy tüzi játék, bankett, ünneplés fogadtatás bár mindannyiszor megismétlődik, azonban lelkesítő szavaktól áradozó szónoklatokuk soha sem vagyunk híjában.

Távol áll tőlünk lekicsinyelni a kongresszust, amelyet valóban elismerésre méltó fáradozással hoztak össze lelkes emberek és társaságok, azonban őszintén kell bevalljuk, annak eredményétől népünk sorsának jobbrafordulását közvetlen nem várhatjuk. Igaz, hogy az magában egy eredmény, hogy a kérdés napirendre került és így a kongresszus ébresztőleg hat, azonban, hogy az ügy bár részben megoldást nyerjen: fájóan látjuk korábban megalkotott pesszimiztikus véleményünket beigazolódni.

Megállapították az eddigi kongresszusok, hogy az a pár százezer lélekre menő székely nép, mely ezer év óta védbástyája a nyugati civilizációnak, vég inségre jutott. A kongresszusokon ismételtelen bemutatják a nyomor szálnalmas képeit, előadták szépen megírva azokat a módokat, a melyekkel itt segíteni lehet és kell, ismét reczitálták a közhelyé vált mentési akció alapelveit, — azonban a megvalósításhoz szükséges eszközökről nem gondoskodtak kellőleg. Amiről gondoskodtak volna, annak keresztülvitelét a kormánytól várják.

Tehát ismét a kormány!

Társadalmunk annyira elbénult már, hogy ha betegség üt ki a társadalom testén, annak meggyógyítását kizárólag a kormánytól várja?

Szomorú dolog ez, a melylyel azonban a megismétlődő székely kongresszusok után is úgy vagyunk, mint előtte. Ma sem tudunk semmivel sem többet, — a mit már valamennyien régen tudtunk, hogy a székelység szegény és kívándorol. Jól tudtuk eddig is, hogy a székelység anyagi romlása befejezett tény. Rubája régóta rongyos, de erkölce egész az utóbbi időkhöz elment állt a császnak. Azonban most már lelkiismeret dolgában sebek mutatkoznak, s legnagyobb, legveszedelmesebb erkölcsi bajai egyike a pálinka-fogyasztás lett. Ennek nyomán az őszintesége oda lett, ellenben a fortély kifejlődött. Az egyenességet alig ismeri; a tulajdon megbecsülése fogyatékos. Ezzel szemben azonban előnyei óriásiak. A székely nemcsak föld-

A női szépség.

„Óh maguk elbizakodott férfiak, soh'se gondolták, hogy a női szépség olyan egyszerű valami. Bizony nem elég ahhoz az olyan szép szabályos arc, mint amilyent Innocent festegét vászonra, sem a jószabásu, fess öltözék, mit az első és legdrágább szabó készít. Több, sokkal több kell az igazi női szépséghez. Valami különös, rejtélyes harmonia, mit maguk csak sejtene, de meg nem értenek.

Azután ott van, amit sokan mibe se vesznek: a nőies modor. Olyan ez, mint a szilva gyöngéd hamva, hozzátartozik az érintelenségéhez. Fátolyként borul a nő minden cselekedetére, egész lényére. Sejteti szépségét, de meg is védelmezi. Elárulja gazdagságát, de nem engedje megrabolni. Olyan kincs az, hogy nélküle nem lehet szép a nő sohasem! . . .

És ott van a női lélek gazdagsága. Óh mit tudják maguk férfiak, hogy egy ilyen magába zárkózott kis lélekben mennyi szépség van. Lássa, mi a szívünkkel is gondolkodunk, s a lelkünkkel is érzünk . . . Ha látja édes Barátom, hogy az élet durvaszövését szálai közé odatéved egy csillogó aranyzál, akkor jusson eszébe, hogy ez a mi lelkünk fényének a visszasugárzása.

És lássa, soh'se csalják meg magukat! A nő nem a külső szépségével bilincseli le az embert, hanem a lelke finomságával és a gyöngéd női modorával! . . .

Igy irt maga Asszonyom sok-sok évvel ezelőtt. És akármilyen szépek és igazak voltak szavai, engem mégse elégitettek ki.

És most látnom kell, hogy a külső szépség és lelki szépség harmóniája se nyujt boldogságot. És olvasom levelében, hogy még Kegyed is a női nem végétét iratja, mely szabadságot, babért nem ad, hanem csak kötelességet és lemondást.

Bevallom Asszonyom: én nem ilyenek gondoltam az igazi női szépséget, s az én lelkemben egészen másképp jelent meg a szép nő alakja. Bárcsak akkor mondtam volna el, amit most elmondok.

Egyszer régen én is ismertem egy szép nőt. Az arcza gyűrött volt, mint a sarokba dobott, elhasznált ruhadarab, a szeme bágyadt az éjszakázástól, a keze kerges a sok munkától.

A lelki gyötrődés rettenetes hónapjai után végre megmondta a férje, hogy tökrementek. És akkor ez az asszony, — akkor még fiatal és szép volt, — levetette selyemruháit, eladta az ékszereit, a drága ajándéktárgyait, hogy a férje becsületét megmentse.

Azután ott volt a férje mellett. Egy pillanatra se hagyta magára. Vigasztalta, bátorította, s becsületéhez hozzáméltotta az életét is.

Nehéz idők jöttek, de ő kitartott. Dolgozott éjszakázott, varrt, mosott. És a lelke üde maradt, mint a virág, melyet perzselő nap nem égetett, vihar nem vert . . . Fonyadt arczával, zöldre fakadt ruhájában olyan volt, mint a ház őriző anyyala.

Özvegyen maradt; és dolgozott kettő helyet egyért: a fiáért. Maga alig evett, hogy az jóllakasson; didergett, hogy annak ruhája legyen.

És ez a szegény sokat szenvedett asszony, aki olyan nagyon megcsalódott az életben, becsületes embernek nevelte a fiát, és arra tanította, hogy az Isten mindig jó, s minden embertársunkat szeretnünk kell . . .

Azóta az életben sok-sok szép asszonnal és leánnyal találkoztam. Soknak volt szép arcza, izléses ruhája, gazdag volt a lelkük is és volt bennük sok szépség, harmonia, — óh de asszonyom, a legszebb mégis csak az volt közöttük, ki sápadt gyűrött arczával, zöldre fakult ruhájában még most is megjelenik álomban, aki úgy él ott a lelkem világában, mint az igazi női szépség megteljesülése! . . .

Szinte kiolvasom a szeméből, azt kérdezi: „mi volt annak a szép asszonnak a neve? . . .“

Óh annak nagyon egyszerű neve volt Asszonyom. A neve Éva volt, — semmi más. Egyszereün csak Éva. Az első nő neve és az igazi nő neve, egy az igazán szépek közül! . . .

A kedvenc lányának mondja el Asszonyom, milyen az igazi női szépség, nekem pedig régi barátjának engedje meg, hogy a női szépség ama régi rajzán, mit levelében megrajzolt, — okulva az élet tanulásán, egy-két javítást tehessek.

*

A háttér nagyon egyszerű, csak egy-két vonás, mely általában a szépségről szól.

Szükség van erre, mert jóllehet önk Asszonyom emberemlékezet óta még soh'se haragudtak meg azért, hogy „szépeknek“, nemüket pedig „szépneveknek“ neveztek, mégis a művészi szép feltételeire bizony nem igen gondoltak. Így azután nem csoda, hogy a női szépségnél a külső szépség jutott kizárólagosságra.

Pedig lássa az egész esztétikán végigvonul a népek és emberek lelkében szunnyadó ama érzés, hogy az igazi szép több a külső szépségénél. *Aristotelesztől*, ki azt mondotta: „szép az, a mi jó“, egészen ifj. *Dumas* meghatározásáig: „a művészet a jó az igazban“, azt a bizonyosságot látjuk, hogy a szépet a jótól elválasztani nem lehet.

Ruskin ez a hatalmas, modern egyéniség, ki az örök széppel akarja ezt a gyarló világot a bűn nyomorúság és önzés hatalmából megváltani, azt mondja, hogy az embereknek van *belső szépség*, mit nem képzelettel, hanem a lelkünk belső jóságával veszünk észre. És kimondja azt a gyönyörű igazságot, hogy „az élő lény akkor szép, ha boldognak látszik, és akkor boldog, ha Istenadta erejét és tehetségeit igazán kifejti“.

Egy másik filozofus, *Taine* pedig a szépség

mives, hanem mesterember és kereskedő is. Különösen ez utóbbi hajlama fejlődött ki nagymértékben. Az is igaz, hogy perlekedő, a mit a székelyföldi ügyvédek száma eklatánsul bizonyít. Ha azonban a jó és rossz tulajdonságait mérlegre tesszük, könnyen konstatálhatjuk, hogy az előbbieket nagyobb mértékben vannak meg.

És a székely mégis pusztul, züllik, kívándorol. E bajokon kongresszussal segíteni nem lehet, itt tenni kell. A kormány hogy megmutassa szintén jó hajlamait, a Székelyföldre miniszteri kirendeltséget szervezett. A bajok konstátálva vannak: a kirendeltségnek kell módját ejtse, hogy a rossz arányosítási és tagosítási törvények, az elhanyagolt gazdálkodási mód, az ipar és vasutak hiányos volta orvosoltassanak, a nemzetiségi bankok terjeszkedésének útja vágassék, s ezeknek eredményeképp a nép a kívándorlás rákfenéjéből kigyógyuljon.

... Szó ide, szó oda, megállapíthatjuk, hogy a kongresszusok nem vitték egy lépéssel sem előbb a bajok kiirtását a diagnózisnál. A miniszteri kirendeltségnek adva van a mód, hogy a nép intenzív gazdálkodása érdekében tegyen. És eredmények mutatják, hogy feladatának becsülettel megfelel. Éppen ezért az isten szenteszerelméért hagyjunk fel a csengő frázisok tánczoltatásával, mivel ha a székely minden nap azt látja és hallja, hogy őt most mentik, — bizony mondom, nem lesz kit megmenteni.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, augusztus 13.

A király napja.

A politikai aggodalmakat és a mérközésre mindig készen álló ellentétek morgását egy napra félreszorítja egy más, sokkal vidámabb és biztatóbb zaj. Magyarország apostoli királya egy pár nap mulva tölti be életének 80-ik esztendejét.

Szinte kishitőség volna az, ha ez az ünnepnap csak a szokásos ágyudörgések, hivatalos istentiszteletek és ebédek formájában zajlana le. Az ál-

eszményét a kiváló jellemvonások művészi kidomborításában látja.

Nem az a nő lesz tehát szép, ki tetszetős külső alakkal bír, hanem aki tehetségeit kifejti és életében kidomborítja azokat a jellemvonásokat, melyek nőiességében adva vannak.

Higye meg Asszonyom, a női szépségnek is megvan a maga külön geológiája, és ez a szépség annál értékeesebb, minél mélyebben találta a vén sáncczások: az idő.

Lássá az emberek izlése folytonosan változik. Amit az egyik korszak szépségnek tart, azt a másik megmosolyogja. Ha most végigmenne valaki az utcán Mária Terézia korabeli öltözékben, vagy ha eljönne a báterembe, — hogy mást ne mondjak, krinolinban, százzétű szoknyában, tornyos frizurával, ha menuette léptekkel bókolna hatszor jobbra és hatszor balra, és költői képekben beszélne mesterkélten, cziczomásan, mint a rokokó kor emberei, óh akkor mi mind szívből kacagóának és kacagna velünk együtt kegyed is Asszonyom, pedig lássa ez is szép volt, nagyon szép a maga idején.

Ez a női szépségben a homok, mit a futószél magával vitt, a humus, a mézskő, mit az idő megemésztett.

Ilyen a nő külső szépsége, öltözködése, modora, sőt sok tekintetben a lelki szépsége is.

De ott van az a belső szépség, mi a hivatás betöltésében áll, ez a szépség mindig ugyanaz és soha el nem mulik. Ez a Krisztus utáni századokban ép' ugy szépség volt, mint a mi időnkben; fenn a zuzmarás északon éppen úgy, mint lenn a pálmagesztes délen; a sárral tapasztott vityillóban éppen úgy, mint a márványcaarnokos kastélyokban. Ez az örök szépség, mit évszázad el nem temet.

Az igazi női szépség a női hivatásban van Asszonyom, s a szép nő neve lehet bármi, Éva az igazi neve, higye meg Asszonyom! . . . Minden nőben az örök Éva szunyad, ezt felébreszteni, ez a hivatás! . . .

lami hatóságok hivatalos ünneplése, ha I. Ferencz József király nevééről van szó, csak a külső disze, hogy úgy mondjuk: virágfüzére csak egy egész nemzet öszie örömének és belső ünneplésének; ami egyébiránt nincs is naphoz kötve, mivel királyát az egész magyar nemzet igazán szereti és ahol igazi szeretet van, ott az Istennek tetsző ünnep szakadatlan.

Az agkor ezüstje s egy történeti korszak szenvedése övezi varázsával azt a fejet, amelyet szent István koronája 43 év előtt megilletett és amelyre két állam hű népe kéri le pár nap mulva a Gondviselés áldását, egy sem olyan ragaszkodó és meleg szívvel, mint a magyar. A történetírás géniusza egykor maga is áhitattal fog megállani azon ellenmondásokkal, kibontakozásokkal és szinte csodás fejlődéssel teljes korszak előtt, amelyet I. Ferencz József király és császár uralkodása kitölt. A népek boldogulásának nagy titkait fogja benne bámulni. Hiszen nem csoda-e már az is, hogy amíg más nemzetek, mint a német és, hogy hadi dicsőségek, vér, tűz és vas árán jutottak el a béke s a vagyoni és erkölcsi szerencse nagy kincseihez, addig, ime, Magyarország és Ausztria szerencsétlenségek, sőt katasztrófák egész sorából emelkedett föl oly hatalommal, amelyen nem volt soha, egy nagylelkű király bölcsesége folytán, akinek személynében a képviselhető legnagyobb ellentétek békültek össze, hogy egymásra támaszkodva, erős államokat, vagyoni jólétet, műveltséget s a régiéknél tisztább erkölcsöket alkossanak a népek és a világ számára.

A két korona közül, amelyet fején visel, már az egyik is oly sulyos, hogy más fejedelmek, — sokkal kisebbek, mint ő, — alig viselhetnék. A királyi trón magasán sok minden nehezebb, mint azt mi látjuk. Magyarországon is, Ausztriában is a különböző népfajok egész sorozata él; végigtekinteni rajtuk is sok már, hát még összhangot, rendet és célszerű együttműködést teremteni a kábitóltag sokféle és zürzavaros néptömegekkel! Hatalmi szóval, parancscsal, fenyegetéssel, s ha kell, karddal és fegyverrohogással együtt tartani az ellentétes milliókat, mily egyszerű és mily természetlen módja az uralkodásnak! De mily nehéz, mennyire fárasztó, azonban mily termékeny is ezt a zseibongó és küzködő chaost úgy foglalni össze egy szerves, élő hatalmi egységbe, hogy a szabadság nagy alkotó elve se menjen tönkre az uralkodásban s az állami rend és egyensúly ne a halált és a tehetetlenséget, hanem az életet és a munkát jelentse.

Nem ok nélkül csatolta már a jelenkor a király nevéhez a „bölcs“ jelzőt. És nem ok nélkül csatlakozik személyéhez a mi szeretetűnkön kívül az egész művelt világ csodálása és tisztelete elnyira, hogy ma Európa fejedelmei közt nincs egyetlen egy sem, akinek neve tiszteltebb volna és rokonszenvesebb.

A Gondviselés ajándékozza meg e folséges királyt hosszú és kedvező élettel, hogy nemes uralkodását kitéphetetlenül beszője történetünkbe s állandóságot biztosíthasson állami és hatalmi életünkben fejedelmi szívűnek legjobb kívánsága szeriott.

Két esztendő.

Mind sűrűbben hangzik fel az ügyvédjelöltek tiltakozása ama két esztendő ellen, amivel az ügyvédjelölti gyakorlatot meg akarják hosszabbítani. És ez a sűrű tiltakozás azért figyelemre méltó, mert nem azt jelenti, hogy a gyakorlat meghosszabbításának ez a terve az ügyvédi pálya túlszűfoltóságának az elevenére tapintott volna. Ellenkezőleg, mély és nagyjelentőségű szociális érdekekbe tenyereit bele, s ennek a tapintatlanságnak mégse lesz meg a czélzott eredménye.

Senki se nézi az ügyvédi pályát tudós pályának, hanem a praktikus pályák egyikének, talán legjobbjának. Élelátás, élelmesség, törvényekben való felszínes jártasság nagyobb lényege az ügyvédi munkának, mint a törvények bölcsészeti mélyeégeiben való elmerülés, a beható tudományosság. Erre a beható tudományosságra a jól kereső és nagyon keresett ügyvédek éppen nem érnek reá, mert a tudóságban való elmerengés olyan kontemplatív foglalkozás, ami a sokféle fél sokféle ügyes-bajos dolga után való futkározás közben egyáltalán nem üzhető.

Amíg tehát lesz sok fél, s annak sok ügyes-bajos dolga, addig az ügyvédi pálya mindig megmarad annak a praktikus pályának, ahol az életlátás, élelmesség, ötletesség a felszínes törvénytudással párosulva igen jó megélhetést ígér. Ennél fogva az ügyvédi pálya vonzása is megmarad a

megélhetést kereső ifjuságra. Akárhogy megnyújtják is a pályára szabadító gyakorlatot, azért nem lesz kevesebb az ügyvédjelölt, hanem a jelöltség korában fog belemenni családalapításba.

Igy tolódik el a fővárosban már tapasztalható ügyvédi nyomor az ügyvédjelöltek terrénumára. De azért a nyomor éppen nem lesz kevesebb, hanem annál több lesz a rosszul kezdetű családi élet. Vagy pedig annál több lesz a családalapítástól félt fiatal emberekből, akiknek érezniük kell, hogy fiatalságuk tettekkészsége a pályakezdet elnyújtott korlátaiba üti bele a homlokát. Mert bizony két esztendő nagyon hosszú idő abból a fiatal korból, amelynek átlagos tartama csak 8 évre, a 22-ik és 30 ik életév közötti időre tehető. Ha ebből a 8 évből ötnék mind várakozással kell elteltetnie, mi marad a pályakezdesre, s mi marad a pályára a fiatalság erélyéből? Talán semmi.

Az ügyvédjelöltek gyakorlatának megnyújtása így válik a fiatalság társadalmi erejének megölőjévé, a rosszul kezdődő családalapítások okává, vagy éppen a családalapítás nehézsége miatt a női proletarizmus sokasítójává. Egész nemzedékek degenerálódnak így, a fiatalság éveinek várakozásra való kényszerítéséből. Óh, a fiatalságból ellopott éveknél nincs visszatérése sobase! Hát nem jobb volna-e azt a bizonyos két esztendő az öregségből elvenni? Ha mindenáron kevesebbit akarják az ügyvédek számát, hát kényszerítsék a bizonyos időt már elért, a megszirosodott ügyvédek két évi szünetelésre. Itt az öregségben a két esztendő még jótétemény is, ha azt nyugalomban kell töltetni. De a fiatal korban két évi nyugalom és unatás: igen idő előtt való dolog és megfordított állapot, mert munka előtt való pihe-nést jelent. Már pedig munka előtt csak az adomabeli cigány szokott piheenni. . .

TANÜGY.

Nőiipari szakiskola.

A nők helyzete, társadalmi beilleszkedése forduló ponthoz jutott. Nevelésük, hajlamuk, jövőjük: elszakítja őket a csöndes, poetikus multtól. Történeket előre, keresik a boldogságot és megtalálják a boldogtalanságot.

Uj utakon jár a mai nő. Egy újságczikk keretében nem állíthatjuk szembe a mult idők asszonyát az új kor leányával. Előnye is, hátránya is van mindakét tábornak.

Feltétlenül fentartjuk a biztatást, hogyha a leánygyermeknek határozott hajlama van a tudományos pályák iránt, ne állja útját a szülő csak azért, mert gyermeke leány. Az emberi vonások, egyéni hajlamok őt is rendeltetéséhez szolítják.

Némely nő a háztartásban boldog. Szerencsétlen volna, ha ezt meg nem találja. A másik éppen a házi dolgokban ügyetlen, kedvetlen és csak akkor boldog, ha erő van a lelkében és nagyobb dolgokra hivatott.

Sem egyik, sem másik utra nem szabad hajtani a nőt. Az volna a legigazabb dolog, hogy mindenki olyan társadalmi pozícióba kerüljön, ahol lelke egyéniségét, egyénisége melegségét a legáldásosabban tudja kifejteni.

Nem kisebb az érdeme annak a nőnek, aki mos, surol, főz, mint annak, aki ezer méteres magasba száll repülő gépével. De Laroche báróné bizonyára, tört lábakkal a kórházban is boldogabb, mint volna otthon, előkelő konyhájában. Mindenkiben tisztelni kell az egyéniséget.

Akit vágyai nem visznek a magasba, aki gyermekéből meleg szívű, boldog házínót akar nevelni, a világon se tehet okosabbat, mintha leányát valamely elsőrendű nőipari szakiskolába adja.

Legközelebb van hozzánk a székelyföldi, teljes címében „Háromszékmegyei Háziiparegyetel“ áll. s. sepsiszentgyörgyi nőipariskolája.

Három évfolyamból áll. Külön szakon tanítják a legkülönbözőbb munkákat. Mindenik szak önálló, bevégzett egész és egymástól független. Fehérnemű varró, himző és felsőruha varró szakcsoportra oszlik az iskola. E mellett szabadkézi rajzot és elméleti tárgyat is tanulnak.

Leginkább oly növendékek látogatják, akik 4—6 el. osztályt végeztek és a polg. iskolai kiképzést nem akarják. Vagy pedig olyanok, kik 4 polg. osztályt végezve, felsőbb iskolába nem mennek, hanem férjhez meuetelük esetére, szép csendesen mindent elkészítenek maguknak.

Járnak továbbá olyanok is, akik már tanítónóképzőt végeztek, de a családi élethez szükséges dolgokban semmi ismeretük nincs. A szakok mind egyenrangúak, aki mindenik évfolyamot végzi, az nyugodtan nézhet az élet elibe. Minden társadalmi osztály képviselése van és a székelyföld ezen szerény iskoláját távoli megyékből látogatják. A miniszteri biztos hivatalos elismerése szerint is, ezen iskola egyike az ország legelső szakiskoláinak. Az iskola Sepsiszentgyörgyön, egészséges városban, az ősi Daczó kúriában, szép parkban van elhelyezve, internátussal összekötve. Havi díj 20 K. Felhívjuk az olvasók figyelmét ezen kitűnő iskolára a közelebbi szept. alkalmából. Értesítést szívesen küld az iskola igazgatósága.

A. E.

HIREK.

Székelyudvarhely, aug. 14.

A király 80-ik születésnapjának megünneplése. Mint jelentették, Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága 18-ikán diszgyűlés keretében ünnepli meg Őfelsége 80-ik születésnapját. Ezen gyűlésre vonatkozólag Dr. Sebesi János alispán a következő meghívót bocsátotta ki:

Ő császári és Apostoli Királyi Felsőse, dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József királyunk születésének évfordulója alkalmából augusztus 18-án délelőtt 11 órától kezdődőleg, Székelyudvarhelyen, a vármegyeház dísztermében Udvarhelyvármegye törvényhatósága ünneplő rendkívüli közgyűlést fog tartani. A törvényhatóságnak ez ünneptartást kimondó május 14-iki határozata s a vármegyei főispán urnak erre vonatkozó 532—910. sz. intézkedése alapján van szorencsém a törvényhatósági bizottság tagjait s a vármegye közönségét a jelzett ünneplő közgyűlésre tisztelettel meghívni. Az ünneplő közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Id, Gróf Haller János főispán előki megnyitó beszéde. 2. A törvényhatóság hódoló fölirotának tervezetét előterjeszti Dr. Paál Árpád vármegyei főjegyző. 3. A törvényhatóság részéről ünnepi beszédet tart Dr. Valentsik Ferencz törvényhatósági tag, országgyűlési képviselő. 4. A közgyűlés bejárása. A közgyűlést megelőzőleg a székelyudvarhelyi egyházközségek templomaiban is háladáó istentiszteletek lesznek; még pedig délelőtt 8 órakor a róm. kath. főtemplomban, 9 órakor a református templomban és 10 órakor az unitárius templomban. Ez istentiszteleteken való testületi részvételre is a törvényhatóság tisztikarát és közönségét tisztelettel fölkérem.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete szintén megünnepli a Király 80-ik születésnapját. Erre vonatkozólag Soó Domokos h. polgármester a következő felhívást küldötte a képv. tagoknak: Székelyudvarhely város képv. test. f. hó 1-én tartott rendkívüli közgyűlésében úgy határozott, hogy a király Ő Felsőségének f. évi augusztus hó 18-án beálló 80-ik születésnapjának megünneplésében részt vesz és a vármegye törvényhatósága által tartandó diszkyűlésen a képv. testület teljes számban megjelenik. Felkérem ennélfogva igen tisztelt képv. testületi tag urat, hogy a diszkyűlésen és azzal kapcsolatosan tartandó istentiszteleten diszben, fekete ruhában megjelenni szíveskedjék. A diszkyűlés 1910 augusztus 18-án d. e. 11 órakor kezdődik a vármegyeház dísztermében. A templomokba való felvonulás reggel 1/2 8 órakor lesz a vármegyeház udvaráról.

A közigazgatási bizottság ülése.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága augusztus havi rendes ülését 10-én, szerdán délelőtt gróf Haller János főispán elnöklése alatt tartotta meg. Az alispáni jelentés szerint az elmúlt július hónapban a vármegye közigazgatási életét semmi feltűnőbb esemény nem zavarta meg. Utlevelet összesen 47-et állítottak ki.

A közegészségi viszonyok is általában kedvezők voltak; a május hónapban járványosan felbukkant hasi hagymáz majdnem teljesen megszűnt, július hónapban csupán 1 eset fordult elő, a mely még jelenleg is gyógykezelést vesz igénybe. Ujabb heveny-fertőző megbetegedés pedig összesen 47 esetben történt.

Chalupka Rezső kir. s. tanfelügyelő bejelentette, hogy Rákosi Bilit homoródmási, Mántó György székelykeresztúri, Janó Sándor székelyszáldobosi és Józsa Gábor bíbircfalvi áll elemi iskolai tanítókat, sok

évi buzgó és eredményes működésük jutalmául, a vallás- és közoktatásügyi miniszter, jelen állásukban való meghagyásuk mellett, az igazgató-tanítói cím-mel tüntette ki. A székelykeresztúri kisodóvó intézethez pedig, miután az addigi egy ovónó, felszaporodott teendők elvégzésére elégtelennek bizonyult, helyettes ovónó minőségben Rácz Rózát alkalmazák.

A pénzügyigazgatói jelentés szerint, a főbb adónemekben július hónapban is kevesebb összeget vett be az állam, mint a megelőző év ugyane hónapjában. Így egyenes adó fejében 28061 kor. 14 fillér volt a bevétel, a mi szemben a múlt évi 46848 kor. 58 fillérral, nem kevesebb, mint 18787 kor. 44 fillér jövedelemcsökkenést jelent. Bélygdíj és illeték címén pedig a múlt évi július hónap 24796 kor. 35 fill. bevétellel szemben 18058 kor. 25 fill. (tehát 6738 kor. 10 fillérral szintén kevesebb) bevétel mutatkozott. Ugyanígy a dohányjüvedék fejében befolyt összeg, mely 46984 kor. 32 fillérré ment föl; 614 kor. 91 fillérral kevesebb, mint a múlt évi 47599 kor. 23 fill. Végül pedig a fogyasztási és italadó címén (egyedül ez a tétel nem zárult gyöngébb eredménnyel) 78732 kor. 11 fillért vettek be; 10758 kor. 92 fillérral többet, mint az elmúlt évi július havában.

Az állategészségügy elég kedvezőnek lett volna mondható, ha a szomszédos Csikvármegyéből egyes községekbe a ragadós száj- és körömfájást nem hurczolták volna be hozzánk. Különben — a még nem tulságosan elterjedt esetekkel szemben — a megfelelő óvintézkedések megtörténtek.

A közigazgatási előadó jelentés szerint — melyet Daniel Lajos előadó távolléte folytán Paál Árpád főjegyző olvasott föl. — az aratások általában kedvező eredménnyel fejeződtek be. Egyéb gabónák is, meg különösen a takarmányfélék — ahol helyvel közzel a jégverés, vagy a hűvös időjárás nem ártott nekik — itt-ott éppen kitűnőeknek mondhatók.

A bizottság ezokután tudomásul vette a városi tanácsnak, a vízvezetési olómunkálatok megkezdése érdekében tett intézkedésekről szóló jelentést. Eszerint erre a célra a költségvetésbe fölvev 7000 kor. rendelkezésre áll; s az olómunkálatoknak az ősz folyamán való megkezdése iránt az országos vízépítési igazgatósághoz megkeresést intéztek.

A rendes félévi jelentés adatai közül az előadó Paál Árpád főjegyző, mint fontosabbat, azt a körülményt említette meg, hogy a vármegyei közokrház helyiségei hova-tovább mindinkább szűkeknék bizonyulnak. Ezenél fogva ezek kibővítésére s esetleg már a közel jövőben egy élelmezési raktár fölépítésére is szükség lesz, ami csak a telek, vásárlás útján való megnagyobbításával lesz elérhető. Ugyane jelentésben — gróf Haller főispán javaslatára — a parajdi főszolgabíróóság létesítésének ügyét is ismételten sürgetni fogják. Elhatározta még a bizottság, hogy Lőrinczi István díjnokot, akit az alispán egy, a bíróság által kimondott, kisebb mérvű büntető ítélettel kapcsolatban állásától elbocsátott — miután oly eslekményt nem követett el, mely hivatalos működés folytatására alkalmatlanná tenné, s egyébképpen is megelőzőleg, kellő szorgalmat és pontosságot tanusított, állásába visszahelyezi, azzal a kikötéssel, hogy egy éven belül elő nem léptethető.

A járásbíróóságának a Majlátyi Miklós árvaszéki ülnök kihágási ügyében megküldött ítéletét pedig egyszerűen tudomásul vették, ma'án maga az ítélet — a teljes felmentést mondván ki — a fegyelmi vizsgálat elrendelésére semmi alapot nem nyujt, a tárgyalat esotból pedig — annak egyedüli, elszigetelt volta folytán — a botrányt okozó erkölcstelen életmód ismérveit sem lehet megállapítani, annál kevésbé, mert nevezett éppen, a köztudomás szerint is azzal teljesen ellenkező életmódot folytat. Ellenben a Bodó Ferencz városi mérnök felfüggesztését kimondó képviselőtestületi határozatot helybenhagyták, miután nevezett, a köteles feladatául kitűzött munkálatokat a fegyelmi vizsgálat tartama alatt sem végezte el.

A magyarországi unitárius egyház ünnepe. A magyarországi unitárius egyház — mint már jeleztük — nagyszabású ünnepély előtt áll. Augusztus 20, 21, és 23-án megünnepli vallásalapítójának és első püspökének, Dávid Ferencznek négy századik születési évfordulóját. Az ünnepély több részből áll s Dávid Ferencz születése és sikereinek helyén, valamint szenvedései és halála helyén fog végbemenni. Az ünnepély nemcsak a magyar unitáriusoké lesz, hanem szinte nemzetközivé válik azért, hogy azon az amerikai, az angol, a német és

más külföldi unitárius és protestáns egyházak is nagyszámú küldöttséggel képviseltesik magukat. Amerikából nyolczvanöt, Angliából pedig ötvennégyen jelentették be részvételüket. Az amerikai unitáriusok nevében St. Johnson lelkész fog beszélni. A keresztények szövetségének üdvözlötét dr. P. J. Saunerbelle tolmácsolja. Sőt az universalista egyházak is küldenek szónokot dr. Perkins Frederik személyében. Az angolok szónoka J. Harrison, a Ferencz József-ünnepéjé az ünnepély magyar szónoka Ferencz József püspök, báró P. Horváth Kálmán főgondnok és Fekete Gábor itélőtáblai elnök, főgondnok, továbbá dr. Boross György theol. dékán, Józán Miklós budapesti, Lőrinczi Dénes tordai és Péterfi Dénes kolozsvári esperes lesz. A belföldi jelentkezők száma már is több százra szaporodott s bizonyára a hazai protestáns egyházak is résztvesznek az emlékünnepélyen.

Szakértői kinevezés. A belügyminiszter Róna Sándor okl. gépészmérnököt, brassói ker. iparfelügyelőt az 1910—12. év tartamára a gépjárművezetők megvizsgálására szervezett bizottságok szakértővéjé nevezte ki. Hatásköre kiterjed Brassó, Háromszék, Csik, Fogaras, Szeben, Nagyküküllő, Kis-küküllő, Marostorda és Udvarhely megyékre.

Áthelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Bene Lajos Hont vármegyei tanfelügyelőségéig tolnokot az Udvarhely vármegyei tanfelügyelőséghez és Beléné Kabó Katalin sepsiszentgyörgyi állami elemi iskolai tanítónót a székelyudvarhelyi állami elemi iskolához eddigi minőségükben áthelyezte.

Uj kétkoronások. A magyar és osztrák kormány már régebben megállapodott, hogy új kétkoronás ezüstpénzt fognak veretni, amelynek az a célja, hogy a régi ezüstforintokat kisorsítsák a forgalomból. Az új kétkoronások kontingensét 50 millió koronában állapították meg, amelyből Ausztriára 35 és Magyarországra 15 millió korona esik. A tizkoronásokat is szaporítani akarják, valamint az egykoronásokat is.

A Vadásztársaság a beállott vadászévadra a következő lényegesebb itézkedéseket tette: 1. A társaság által bérelt területekből az állami ut napkeletfelől oldalán fekvő összes vadászterületeken a fogoly madrakra való vadászat az 1910—1911 év-auban tilalom alá helyeztetett. 2. Minden tag elu ki akár az általa elejtett vagy az általa megvásárolt vadaknak eladásával foglalkozik, mivel az az alapszabályok 6. §-a szerint tiltva van — a tagok sorából való törlés végett a közgyűlés elé iudítvány fog tétetni. 3. Állandó vadörnek Sós István oczfalvi lakos vétetett fel és annak kívánságára kötoles minden tag a magával hordozandó „Vadászati részvételi jegy”-et felmutatni. 4. A szentléleki és bogárfalvi vadászterületek átvétettek s azon a vadászat szabadon gyakorolható. 5. A letiltott területeken elejtett minden egyes tenyészfogoly 12 korona értékben állapított meg. 6. Az egyes tagok által elejtett és használatlan kártékony szárnyasok és emlősök megállapított jellel megjelöndők, hogy azok más által lödij felvétele végett bemutatathók ne legyenek.

A Magyar Nyugdíjbiztosító R. T. különböző biztosító módokat ismertető előadást vasárnap délután a régi városi nagyereményben főképe a munkaadó iparosok hallgatták meg nagyobb számban. Sajnálattal láttuk, hogy az alkalmazottak (segédmunkások) nem érdeklődtek az ügy iránt, pedig rájuk nézve ép oly fontos a kérdés, ha nem fontosabb, mint a munkaadókra, mert mivel fiatalabb korban biztosítják magukat, annál korábban áll be, rokkantság esetén, a nyugdíj jogosultság. Megtudtuk, hogy Gelléri Mór kir. tanácsos, az Orsz. Iparegyesület igazgatója elnöksége alatt a tavalyelőtt létesített társaság az ország összes keresk. és iparkamarái által a legmelegebben van ajánlva; a keresk. törvény erre vonatkozó rendelkezései alapján szigorú ellenőrzése alatt áll a budapesti keresk. és váltótörvényeknek; az ország legnagyobb hitelintézete a Magyar Általános Hitelbankkal áll szoros összeköttetésben: rövid működési ideje alatt rohamosan virágzik és a biztosítottak száma már sok ezerre megy. Az intézet célja főképen a nyugdíjbiztosítás olyanok részére, kiknek állása nincsen nyugdíjzással egybekötve. Így orvosok, ügyvédek, birtokosok, kereskedők, iparosok és ezek alkalmazottjai. De nyugdíjkepes állásban levők is előnyös biztosítást köthetnek — csekély díjzattal — szerény nyugdíjuk pótlásául, amely esetleg aggságuk éveiben csak száraz kenyeret nyujtana. Az intézet vezérképviselét városnok és vármegyei részére Gyertyánffy Gábor vaskereskedő vállalta el — amint kifejezte — nem azon haszonért, amelyet működése juttat, hanem, mert felismerve ezen intézmény áldásos céljait, szigorú ellenőrzést gyakorolva, szőlő alapon óhajta ezt az üdvös biztosítási ügyet terjeaz-

teni, népszerűsíteni. A teljes felszerelést már megkapta és minden időben készséggel szolgál mindenkinek felvilágosítással. Az eladottakból csak pár példát hozunk fel. Egy 25 éves egyén fizet évenként havi, negyedik, vagy féleves részletekben kb. 200 koronát és biztosítva van néki 65 éves korától, ha teljes egészséges is, évi 2000 korona nyugdíj haláláig és halálakor esedékes 4000 korona, tetszése szerinti örökös részére. De ha 10 év multán rokkant lesz, megszűnik a további díj fizetés és a biztosított 2000 korona nyugdíj 50%-a és a tíz éven túli évek $\frac{1}{10}$ -a pl. ha 20 évig fizette a díjakat $67\% = 1340$ korona évi nyugdíjban részesül és halála esete rendelkezik 4000 korona végkielégítési összeg fölött. Ki beti 2 koronát fizet, biztosít magának 600 korona nyugdíjat és halálakor 1000 korona illeti meg örökösét. Megfelelő táblázatok szerint a biztosított nyugdíj 50%-a a biztosított halál után özvegyére száll, sőt ennek halála után az árva gyermekek kapják az özvegy-nyugdíjat 18 éves korukig. Imételen fogunk ezen réz nélkülözött üdvös intézmény ügyeivel foglalkozni.

Uj körjegyző. Az elmúlt hetekben megsemmisített körjegyzőválasztás következményeképpen f. hó 10-ik napján Nagyalambfalván ismét körjegyzőválasztás volt. Ez alkalommal, 8 pályázó közül, erős versengés után, Godra Mihály volt székelydályai helyettes körjegyzőt választották meg körjegyzőnek. A megválasztott hosszabb közigazgatási gyakorlattal bíró munkás hivatalnok, a kitölti várható, hogy iródájának a hosszas huzavonák közben rendezetlenül maradt ügyeit rövid idő alatt kellőképpen rendezni fogja.

Kisdedővő építés. A homoródalmási állami kisdedővoda felépítésénél előforduló munkák kivételének biztosítása céljából a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében 18883 K. 38 f. költségvetési végösszeg erejéig f. hó 22-ikén d. e. 11 órakor a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik. A kik a fent jelzett munkákat elnyerni óhajtják, a vonatkozó ajánlataikat öt pecsételt lezárt borítékban a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál augusztus hó 22-én délelőtt 10 óráig nyújtják be. A borítékba megjelölendő, hogy az abban foglalt ajánlat a fenti munkára vonatkozik. A munkára vonatkozó tervek, általános és részletes feltételek, szerződés minta a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál naponta a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Czimzetes igazgatók kinevezése. A hivatalos lap egyik közelebről megjelent száma 131 elemi iskolai czimzetes igazgatónak és igazgatónak kinevezését közli. Hasonló tömeges előléptetésre még nem volt eset az állami iskolák körében. Régi óhajta volt ennek a statusnak, hogy olyan idősebb tanítókat és tanítónőket, a kik feladatuknak nagy kiválósággal felelnek meg, helyi előléptetésben részesítsenek. Az illetőket tehát meghagyják eddigi munkakörükben és csupán anyagi dotációjukat és czimüket emelik. Ezzel az iskola nem veszíti el legkiválóbb gyakorló tanítóit és az érdemes tanító egyénileg is kielégítést nyer. A tanítóság eddigi előléptetése nyer. A tanítóság eddigi előléptetése igazgatóvá vagy tanfelügyelővé inkább az iskola adminisztrációja számára jelentett nyereséget. Most a czimzetes igazgatók nagyszámu kinevezésével az oktató munka nyer nemcsak dísz, de lendületet is. A kinevezettek között a következő udvarhelyi tanítók vannak: Rákosi Bálint homoródalmási, Mántó György székelykereszturi, János Sándor székelyszaldobosi és Josa Gábor bibarczfalvi.

Parasztkönyv. A következő levelet vettük. Udvarhelyvármegye köztudomás szerint az ország legmagyarabb vármegyéje, noha az utóbbi évtizedben a Küküllő mentén a szász elem lassu bár, de biztos felvonulása megállapítható. Azonban ez távolról sem jelenti a székelység térszerkesztését, mivel a megtelepült, jórészt kereskedő, szászok minden tekintetben alkalmazkodtak a szokásokhoz, amit tenniük föltétlenül érdekükben is áll. A szászok élelmessége és kultura érkeke mellett vall, hogy e vármegye természeti szépségektől megáldott Dobogó-füredjén telepet létesítettek, ahol nyáron át csekély díj fizetése mellett alkalmat szolgáltatnak lányoknak, asszonyoknak, gyermekeknek egészségük rendbeshozatalára. Eddig rendben van a dolog. Sajnos azonban, hogy ezzel kapcsolatosan olyan jelenségeket kell konstataálni, mely határozottan sérelmes nem csak az itt nyaraló magyar közönségre, de a vármegyére nézve is. Ugyanis az ugynevezett kolonia annyira otthon érzi magát Dobogón, hogy a fürdőről *kiszárolag* német feliratu képeslapokat bocsátott ki. Ezen sérelmes állapotokat orvosolni az intézedség érdekében áll. Abban a reményben, hogy ez sürgősen bekövetkezik, a hiba vagy tévedés korigálva lesz és nem ad alkalmat további kellemetlenségekre, vagyunk a t. Szerkesztőségnek stb. —

Tanulmányi kirándulás. Az Erdélyrészi (székelyföldi) Miniszteri Kirendeltség udvarhelymegyei megbízottja, *Székelyhidó* Viktor, f. hó 14. és 15. napján Medgyes és vidékére mintegy 50—60 székely kiscsapatot vezet gazdasági tanulmányutra. A tanulmányut programja a következő: 14-ikén: Indulás Székelyudvarhelyről reggel 4 54 perczkor Segesváron keresztül Medgyesre. Az állomásról bevonulás gyalog az Erdélyi szász gazdasági tanintézethez. Reggeli 9 órakor. Délelőtt az intézet gazdaságának megismerése és pedig: iskola, park, tehénészet, trágyatelep megismerése, külső gazdaság (szántók, rét, kísérleti telep, faiskola) bejárása. Megtekintése Theil Ede birtokos gazdaságának (szőlők, hizlalda). Ebéd után szalmagyár és hizlalda megtekintése, onnan Medgyes állomáshoz, indulás 4 54 p. Nagyekemezőre. Vissza Nagyekemezőről 10 26 p., érkezés Medgyesre. 15-ikén: Reggeli $\frac{1}{2}$ 7 órakor. Délelőtt Binder Frigyes gazdaságának megtekintése és két hizlalda megnézése, esetleg egy ipartelep. Ebéd $\frac{1}{2}$ 1 órakor. Délután $\frac{1}{2}$ 3 órakor Czell Frigyes borpinccéjének megtekintése. Visszatérés d. u. 3 43 perczkor Segesvár felé.

Halálozás. Dr. Fodor Boldizsárné született Piskóti Irén folyó hó 12-én, pénteken rövid néhány évi házasságot, de hosszas szenvedés után Czeglédén elhalt. A haláleset híre Székelykeresztúron és vidékén általános mély részvételt kellett.

Benedek Jánosné sz. Barkóczy Eszter életének 62-ik évében folyó hó 11-én elhunyt Zetelakán.

Nyilvános nyugtázás. Felkértek a következő sorok közlésére. A Polgári önk. és segélyező egyesület aug. 7-iki nyári mulatságán összes bevétel volt 232 K., maradvány 120 K. Felülfizettek: Gróf Haller János főispán 20 K., Ferenczi István 4 K., Csillag József 4 K. 80 fill., Soó Domokos 3 K., Dr. Solymosy Lajos 3 K. 80 fill., Benedek Béla 2 K., Benedek Géza 3 K., Dr. Borosnyai Pál 2 K., Dézsi Balázs 2 K., Fekete N. 2 K., Betegh Pál 2 K., id. Kassay Gyula 1 K., 80 fill., Márk testvérek 1 K. 80 f. Nagy Miklós 1 K., Biró István 1 K., Horváth József kántor 1 K., Engler József 1 K., Péter József 1 K., Vass András 80 fill., Daróczy Miklós 80 fill., Riemer Gusztáv 80 fill., Bartók István 80 fill., Csillag István 80 fill., Szabados Ferenc 80 fill., N. N. 80 fill., Fehér Jenő 60 fill., Ferenczi Ferenc vend. 60 fill., N. N. 40 fill., Almási Lajos 40 fill., Apfelbaum Antal 40 fill. Fogadják az egyesület hálás köszönetét.

Homoródszentpál és vidéke ifjusága Homoródszentpálon hó 20-ikán jótékonycélu nyári táncvizalmat rendez.

A Zetelakán szünidőző egyesületi ifjuság az Olvasókör alapja javára folyó hó 28-ikán, a közönség nagytermében zártkörű kosaras táncostélyt rendez. Kezdeté este fél 8 órakor. Belépti díj személynként 1 K., családjegy 2 K.

Kutba esett kisgyerek. Biró D. Mózes jómódú zetelaki gazdaember az elmúlt vasárnap, f. hó 7-én, családjával a templomban volt. Ez idő alatt két éves kis fia, Mózes az udvaron őrizetlenül maradt. Játsszodozás közben valahogy felkapaszkodott a kut kavájára. Eközben megszédült és a földetlen kut mélyébe zuhant. Miután a közelben senki sem volt, aki a szegény kis gyerek esését észrevehette volna, az a vízbe bele is fulladt. Templomozás után hazatérő szülői már csak a kis holttestet huzhatták ki a kutból.

Falusi (?) idill. A következő sorokat vettük. Mióta a városi közbirtokosság a „kijáró tehéncsordát” megszervezte, azóta nincsen hajnali nyugalma a főbb utcák lakóinak. A csordapásztor lehet hogy felsőbb megfigyelés folytán, vagy a saját akaratából, d. pontban reggel 4 órakor hangos kiabálásokkal megspékelve olyan disz-ülkölést rendez, mintha a holtakat akarna álmukból életre kelteni. Ha valaki más célból ilyen felvonulást rendezne, közönségvárosi társulat a mi rendőreink is biztosan elcsipnék s meg nem menekülne a bírság alól. Mi czéjja volt, nem tudjuk kinek, ilyen még a rendezettebb faluhelyeken is divatját multa tükös kivonulást állandósítani? Ez néhány gazdának lehet jó, de laknának a városban mások is, akik nem a túlkölésre szoktak felkelni s jogosan titakozhatnak az ilyen háborgatások ellen. Vegtére is a 20-ik században élünk s óra számra igazítjuk dolgainkat, s nem túlkölés, dobzó s — Isten ments, mert a haladás mellett ezt is megértjük! — baktér kiáltás után.

Állati betegségek. Ragadós száj- és körmfajás fellépett járványosan Homoródalmás község juhállományában. Sertésvész fellépett szorványosan Mátisfalva községben.

Olyan egyének, akik sokat ülnek és kevés mozgást végeznek, majdnem midannyian nehéz székelésben szenvednek. Így fél polárnai természetes **Ferencz József**-keserűviz reggelenként éhgyomorral használva, megszünteti a bél renyheséget anélkül, hogy más orvosághoz kellene folyamodni.

A „Medical Mirror” című amerikai orvosi szaklap ezért a következőket írja:

„A természetes Ferencz József-keserűvizre minden székelkedés meggyógyul.”

Nyilvános nyugtázás.

1910. július hó 24. óta, a felsőföldi tüzkárosultak felségélyezésének céljaira a következő adományok érkeztek hozzám:

I. Özv. Tisza Kálmáné ökegyelmessége adománya 100 kor.

II. József Egyesület újabb segélye 3000 kor.

III. Fejérváry Jenő Besztercezenaszódvármegye főispánja által megindított gyűjtés:

1. Bessenői főszolgabírórság	178 kor.	88 fill.
2. Jádi járás	57	91
3. Radnói járás	21	50

Összesen 258 kor. 29 fill.

IV. Széll József Fogaraszvármegye főispánjának gyűjtése 110 kor. 52 fill.

V. Péchy Imre Szilágyvármegye főispánja által megindított gyűjtés:

1. Zsibói főszolgabírórság	253 kor.	53 fill.
2. Krasznai főszolgabírórság	38	—
3. Zilahai főszolgabírórság	64	78
4. Tassnádi főszolgabírórság	74	34
5. Szilágycehi főszolgabírórság	107	98

Összesen 538 kor. 63 fill.

melyből a főispáni hivatal által 62 fillér postaköltés levonásával hozzáam küldetett 538 kor. 01 fill.

VI. Csaba Adorján Szatmárvármegye főispánjának újabb gyűjtése 48 kor. 40 fill.

Az adományok végösszege 4055 korona 22 fillér.

Ezen összeget a felsőföldi segély kiosztó bizottság rendelkezésére bocsátottam aug. 16-án leendő kiosztás végett.

Fogadják a nemes lelkű adakozók és a gyűjtésben tevékenyen közreműködők leghálásabb köszönetünket.

Székelyudvarhely, 1910. aug. 11.

Id. Gróf Haller János,
főispán.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A községek tűzbiztonsága.

Ilyenkor, nyár idején, mikor a föld népe egész évi verejtékes munkájának gyümölcsét learatja, megjelenik itt is, ott is a gazda réme, a vörös kakas. A nyári tüzek helyrepolthatatlan károkat okoznak emberéletben, vagyonban s ezek a tüzkatasztrófák ugyszólván programszerűen jelekednek a forró nyári napokon, népes, jómódú falvakat, azok szorgalmas népét juttatván koldusbotra. Ezek a nyári tüzi katasztrófák rá-ráirányítják a figyelmet a községi tűzrendészetre, melynek hivatása, feladata lenne ezeket a veszedelmeket megakadályozni, azokat lokalizálni. Lehetne is ezen a bajon segíteni még a régi, elavult tűzrendészeti szabályok mellett is, ha azokat a községekben lelkiismeretesen végrehajtanák. Mert nem mindig az intézményekben van a hiba, hanem a törvényeket és rendeleteket alkalmazó, azokat végrehajtó hatóságok felületességében, hanyagságában, gyarlóságában. A tűzrendészetről szóló belügyminiszteri rendelet s annak alapján alkotott törvényhatósági tűzrendészeti statutumok előírják azt, hogy minden, még a legkisebb községben is szervezni kell legalább is köteles tűzoltóságot. Hány kis község van, amelyben a statutum ez a része csak papíron van meg. Az is kötelező a községekre, hogy a tűzoltásra alkalmas szerek meglegyenek, hogy az eloljáróság s a főszolgabíró az általános tűzvizsgálatok alkalmával meggyőződést szerezzen arról, vajjon ott van-e minden falu minden házában éjjel-nappal készen a vízzel teli hordó, szapusajtás, s mellette csáklya, villa, kapacs, stb., a tűz oltásához alkalmas minden eszköz? Továbbá respektálja-e a falu népe a tűzrendészeti statutum azon szigorú rendelkezéseit, mely szerint a házak végibe, a szerűskertekbe, pajtákba nem szabad a gabonát összezufolni, asztagokat, szalmakazlakat rakni, hanem azokat a község belső területén kívül, a mezőn kell összehalmozni. Hiszen gyohya ez a rendelkezés végrehajtható s tűz támadna a faluban, hát legfőleg a házak éguének le, de meg lenne mentve mezőn összehordott egész évi termés, meg lenne mentve a mindennapi kenyér. Vagy viszont, ha a mezőn összehordott asztagok éguének el, nem égne el, nem pusztulna el azokkal együtt a lakóház, butor, házi állat, sőt még élő ember is! De van még egy megszokott oka a nyári tüzi veszedelmeknek faluhelyeken, ez pedig a felügyelet nélkül hagyott apró gyermekek gondatlan játszadozásából, gyujtogatásából eredő tüzi veszedelem. Szabad-e, megegedett dolog-e a mezőn dolgozó népnek apró gyermekeit a faluban felügyelet nélkül hagyni, hogy azokat az ut porában játszadozó, hempergő apró gyerme-

keket a mezőre menő, vagy onnan hazatérő csorda, szekerék elgázolják, vagy a szobába rekesztett apró gyerekek gyufával játszadoznak és fejükre gyújtják a házat? Ott van a kisdedovási 1891. évi XV. törvényzikk, mely szerint még a legszegényebb községnek is gondoskodnia kell ideiglenes nyári menedékházról, hol a 3—6 éves gyerekek felügyelet alatt vannak naphosszat s kárt nem tehetnek. Ez a törvény is igen sok községben csak irott malaszt, a végrehajtásra senki nem gondol s az említett ok miatt pusztítja el a falut a gyerekek okozta tüzi veszedelem. Addig is, míg a tűzrendészet minden reformja post tot discrimina rerum, — megoldást nyer, addig is tessék az ősi tűzrendészeti szabályokat s a kisdedovási törvényt lelkiismeretesen végrehajtani s akkor az ősi, de szigoruan, lelkiismeretesen alkalmazott rendszabályok mellett a nyári tüzek statisztikája sokkal kedvezőbb képet tár elénk, kevesebb lesz a tüzi veszedelem s kevesebb lesz azon faluk száma, melyeknek népe egy-egy nyári tűzkatasztrófa után koldusbotra jutva, kétségbeesetten néz a téli hónapok elé.

Szerkesztői üzenetek.

F. Sz. L. B-t. A régóta pihenő tárca folytatását vettük, s a következő számban megkezdjük a közlést

K. M. O. Na ja; a ki nem tud felelni, az rendesen praktikus észre hivatkozik.

Választó polgár H. Semmiféle névtelenül beküldött közleményt nem használhatunk.

D. H. Nem. A képmutatás felerészben abból áll, a mit az emberek beszélnek, felerészben pedig abból, amit nem beszélnek. Ez utóbbi felerész a nagyobb.

IPAR ÉS KÖZGAZDASÁG.

A legelőterületek szaporítása.

Bezárultak egy időre az országház kapui. Néma csend ütött tanyára a dunaparti büszke palota felett. Mennek vakációra a képviselő urak, a végzett munka után, máris pihenőre.

Állítsuk fel a mérleget: mezőgazdaságunk nagy garral hirdetett belterjessé tételéért lehet-e valamit politikusaink javára irni? Sajnosan vagyunk kénytelenek konstatálni, hogy: alig valamit!

Az a közigazgatási vita, amely legutóbb folyt le az országházban, még hátrább tolt a belterjes mivélés, a több termelés korai reményeit. És csak csodálkozhatunk rajta, hogy annyi gazda között, akik most az országházban helyet foglalnak, — nem akadt egy sem, aki tiltakozó szavát felemelte s kimutatta volna, hogy ezzel a tényekkel helytelen utakra tévedtek és a büszkén hangoztatott célt ezzel elérni nem fogják.

Hazánk külterjes gazdálkodási rendszerét ugyanis a legelőterületek megnagyobbításával megszüntetni és a belterjes mivélést meghonosítani akarni olyan szerencsétlen gondolat, hogy megvalósulása esetében fentebbi aggodalmunk teljesen indokolt. A belterjes fogalmának pedig teljes félrosmérésén alapszik.

Mert mit tartunk mi belterjes mivélésnek? Kint a szántóföldön nagyban ugyanazt megcsinálni, amit kicsinyben a kertben végezzük. Földjeinknek okszerű megmunkálást; a mély mivélés és a dus trágyázás kettős alkalmazásával lehetővé tenni, hogy az ilyen módon elkészített talajban, a növényzet megfelelőbb helyet találjon, az eddig szokásban lévő s egyébként, mint sarabolásnak nem nevezhető szántás és semmi trágyázás helyett.

Ezt a mivélési módot, tehát a belterjességet, nem voltak képesek eddig hazánk nagyobb uradalmi sem megteremteni, csupán azért, mert nem rendelkeznek erre a célra elegendő istálló-trágyával. A közép, de még inkább a kisbirtokosok pedig, — akik még rosszabb helyzetben vannak amazoknál, — erie épséggel képtelenek. Addig tehát, míg állatállományunk a kellő mértékre meg nem szaporítjuk, belterjes mivélést kezdeni: merész vállalkozás!

Ennek a célnak elérésére nem a legelő területek megszorítása a csálhatatlan szer. Nem lenne ez egyébre jó, mint hazánk külterjes gazdálkodását tovább is fentartani és azt az állambatalom erejével istápolgatni.

Azok az államok, ahol a belterjes mivélés nem jámbor óhajítás már többé, legelőterületeiket a lehető legkisebb térre szorítják. Arra törekcsenek, hogy minél több takarmányt termeljenek. Istállón tartják állataikat, csakhogy a bő terméseket biztosító trágyát el ne veszítsék. Nálunk pedig, állami támogatással, épen ennek az ellenkezőjét akarják behozni. És a már amugy is tarthatatlan bajokat tetézní akarják.

A belterjes mivélés minden talpalatnyi földön kulturát teremt. Hát ilyen kulturára kell a módokat megkeresni. Ha majd az a sok kicsiny gazdaság — zóme az országnak, — legalább nagy részben, a kerti mivélésre fog áttérhetni és a hat és a nyolc méter-mázsás átlagok helyett ennek kétszeres és háromszorosát fogja megtermelni: akkor lehet már csak szó az ország vagyonosodásáról. De ezt nem a legelőterületek megnagyobbításával lehet elérni. Hiszen maholnap már ott leszünk, hogy nem fog ennek a szerencsétlen országnak elegendő kenyere sem teremni. Se bajl Politikusaink jóvoltából és áldozat-

készségéből e helyett lesz majd elegendő legelőnk. Legelhetünk!

A belterjes mivélés épen a kisbirtokosoknál indokolt, akiknek kevés a földjük, mert csak azok képesek azt jobban, intenzívebben megművelni. Erre kell nekik módot nyújtani. Magyarország alacsony termésátlagait az a 7.507,685 hektár szántóföld silány termése szüli, amit a törpe és kisgazdaságok tesznek ki. Azokat nem emelheti már a többi 4.157,102 hektár, ami viszont a közép és nagybirtokosok kezén van, mert hiszen ezek sincsenek még a belterjes mivélés fokán.

Eltekintve attól a néhány községtől, ahol talán, a szántóföldhöz mérten, nincsen elegendő legelő: általában véve nálunk nincsen legelőhiány! Sőt! Mert annak a marha-létszámnak, ami a törpe és kisgazdaságok mondhatnák a magukénak, a most meglévő legelő nagyon is elegendő. Mit akat hát a földmivélésügyi miniszter elérni a legelő szaporításával? Azt, hogy a nagyobb területű legelőkn a mostani kevés marha kényelmesebben mozogbasson? Inkább arra lenne gondja, hogy a most meglévő legelők nagyobb gondozásban részesüljenek, hogy itt is ne lés-sünk olyan szegyenletes állapotokat, mint aminők lép-ten-nyomon elénkbe táruznak.

A törpe és kisbirtokokra 562,961 hektár legelő esik. Ehez járul 424,675 hektár erdőterület, aminek egy nagy része szintén meglévő használtatik. Hiszen a községi erdőköt, épen az oktalán és forszírozott legeltetés tette nagyrészben tönkre és silányította meg. Mindezen legelőket pedig segíti még az ugar és tarlólegelő is, ami ezeknél a majdnem ikzárolag háromnyomású gazdaságoknál, szintén tekintélyes területet foglal el.

Nem indokolt tehát a földmivélésügyi kormány abbéli készsége, hogy a baj okát a legelő kevés voltában keresi. De még kevésbé indokolt, hogy eme céljának elérésére olyan horribilis összeget akar fordítani, — hogy ne mondjuk kidobni, — amit ha célszerűbben használna fel, a belterjes mivélés inaurálására egy hatalmas lépést tehetne.

Nem akarunk itt ellenzékeskedni. Mert ha a földmivélésügyi kormány üdvös, a kitűzött célt valóban szolgálni hivatott újításokat, reformokat akar behozni, mi leszünk az elsők, hogy neki segédkezet nyujtsunk. De amikor ilyen intézkedéseket akar csálhatatlan szerül oda állítani, mint a legelő szaporítása is, kénytelenek vagyunk kritikát gyakorolni. Hiszen mi voltunk az egyedüliek, akik örömmel vettük tudomásul, amikor földünk belterjes mivélése, a több termelés üdvös akciója bejelentett. De nem hallgathatjuk el aggodalmunkat akkor, amikor ennek épen az ellenkezőjéről győződünk meg. Nem engedjük a huszadik század gazdálkodási elveit meghamisítottai és hazánkat az Árpád korboli gazdasági rendszerhez visszavezettetni. Elődeink éltek nomád életet, mi utódok: a korrall akarunk haladni és a modern gazdálkodás tanát hirdetjük.

A belterjes mivélés elterjedésének valódi akadályait kell az utból első sorban is elhárítani és akkor a probléma meg lesz oldva, mert akkor magától oldódik meg az. Mi már reá mutattunk ezekre az akadályokra. Csakhogy azoknak az elhárítása végteletlenül nehéz, mert Ausztria érdekeibe ütközik.

B. K.

NYILTÉR.

Sz. 2427—1910. bftó.

Ó Felsége a király nevében!

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint büntető bíróság, Dr. Göllner Béla kir. törvényszéki bíró elnöke alatt, Nagy Kálmán kir. törvényszéki bíró, Gaál Ferenc kir. aljárásbíró, valamint Dr. Szabó Ignác kir. törvényszéki joggyakornok mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a vádtanácsnak 1910. évi 2116. sz. a. kelt vádhatározatában László Lőrincz ellen hamis vád büntette miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek 1910. évi 2116. sz. a. kelt végzése folytán Szabó István kir. ügyész mint közvédlőnek, vádlottként, Demeter Árpád ügyvédjelölt mint védőnek jelenlétében, 1910. június 11. napján megtartott nyilvános kötetgyűlés alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ITÉLT: A kir. törvényszék László Lőrincz vádlottat, aki 66 éves, r. kath. vallásu, máréfalvi születésű és lakos, földműves, özveg. vagyontalan, irastudatlan, bűnösnek mondja ki a Btk. 260. §-ába ütköző, a Btk. 270. §. 2. pontja szerint hivatalból üldözendő rágalmazás vétségében, amit azáltal követett el, hogy Gálffy István fenyeđi körjegyző Udvarhelyvármegye főispánjához 1906. november 3-án beadott nyilatkozatában a Máréfalván 1870. április 30-án kelt s a máréfalvi határban lévő 3772. hrsz. ingatlanra vonatkozó adásvévesi szerződés meghamisításával vádolta, mely vádja valótlannak bizonyult és ezért a Btk. 260. §. alapján a Btk. 91. §. alkalmazásával 2 (kettő) havi fogházra ítéli.

A Bp. 479. 480. §. alapján kötelezi vádlottat, hogy az eddig 8 kor. felmerült, valamint az ítélet végrehajtásával felmerülő bünygi költségeket az 1890. évi XLIII. t. c. 9. §-a rendelkezésének megfelelően a m. kir. államkincstárnak térítse meg, a költségeket azonban a vádlott igazolt vagyontalanságánál fogva a most idézett t. c. 4. §. értelmében egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítja.

A Btk. 277. §. a alapján kötelezi vádlottat, hogy jelen ítéletet egész terjedelmében indokálva együtt jogerőre emelkedés után 15 nap alatt az „Udvarhelyi Híradó” című Székelyudvarhelyen megjelenő lapban saját költségén közzététesse, ellenségetben feljogosítva sértettet, hogy a közzétételt az elvölési határidőn belül vádlott költségén eszközölje.

INDOKOK: Közvédlő vádja szerint László Lőrincz vádlott Udvarhelyvármegye főispánjához 1906. november 3-án beadott panaszhoz csatolt nyilatkozatban tudva hamisan azt állította Gálffy István fenyeđi körjegyzőről, hogy ez a Czekend oldalon a Hosszúkerületi 3772. hrsz. ingatlan tulajdonjogát 1905. évben az általa készített hamis adásvévesi szerződés alapján László Ferencz máréfalvi lakos javára íratta át. Vádlott a főtárgyalás rendén azzal védekezett, hogy ő a kérdéses ingatlan senkinek el nem adta, hanem csak elzálogosította László Ferencz szüleinek s erről lett kiállítva az 1870-es években egy szerződés s ennek dacára Gálffy István körjegyző a kérdéses ingatlant a szerződés alapján átiratta László Ferencz szüleinek, akikről a hagyatéki eljárás rendén iratott át az a László Ferenczre. Ezért élt panaszal s adta be a főtárgyalás, a mar említett nyilatkozatot Gálffy István sértett, mint tanu eskü alatt vallotta, hogy ő a László Ferencz által hozzávit 1870. április 30-án kelt adásvévesi szerződés alapján közöskölte 1905. évben a tulajdonjogi átirást a fent említett módon László Ferencz tanu vallomása megerősíti Gálffy István tanu vallomását, mert nevezett határozottan vallotta, hogy atya László Pál halála után találta meg a kérdéses szerződést s azt ő vitte el a körjegyzőhöz, hogy ez tegyen azal valamit, nehogy a birtok elveszzen. Pap Lőrincz tanu vallomása szerint ő László Ferencz megbízásából kért vádlottól egy újabb szerződést, hogy a tulajdonjogi átirást ne a szerződésben vevőként szereplő László Pál javára eszközöltessek, aki mar meghalt, hanem örököse László Ferencz javára, ez azonban megtagadta azzal, hogy ő csak zálogba adta a kérdéses ingatlant László Ferencz szüleinek. Olasz Péter vallomása szerint az átirás előtt sértett maga figyelmeztette vádlottat, hogy van az eladásról szerződés. Bíró Ferencz tanu vallotta, hogy a kérdéses nyilatkozatot ő írta, de vádlott kérése és bemondása szerint. A vonatkozó fegyelmi iratok szerint a vádlott nyilatkozata alapjá a nyilatkozatban foglalt vádakra vonatkozóan megindított fegyelmi eljárás a 6714/1909. alisp. véghatározat szerint Gálffy István körjegyzővel szemben megszüntetett.

A fent ismertetett s bizonyítékoknak elfogadott tanuvalomások s vádlott részben beismerése alapján, a főtárgyaláson ismertetett teileknyvi iratokra is tekintettel, a kir. törvényszék tényként állapítja meg, hogy Gálffy István körjegyző egy 1870. április 30-án kelt eredeti adásvévesi szerződés alapján íratta át a kérdéses ingatlant László Ferencz szüleinek s hogy a szerződés keltkor Gálffy István 3 éves volt. Megállapítja azt is, hogy előzőleg László Lőrincz figyelmeztette vele a körjegyző által arra, hogy az eladásról írt szerződés meg van s csak a hosszabb eljárás elkerülése végett kérését vádlottól egy újabb szerződést, hogy azzal a néhai László Pál és neje által megvett ingatlant közvetlenül át lehessen írati László Ferenczre, mint László Pál jogutódára. Vádlott ezt megtagadta, ragaszkodva ahhoz, hogy ő csak zálogba adta László Ferencz szüleinek a kérdéses ingatlant. Ily előzmények után vádlott a tulajdonjogának László Pál és neje javára történt bekebelezése után Gálffy István körjegyző ellen beadott egy 1906. július 10. éni kelt nyilatkozatot Udvarhelyvármegye főispánjához, melyben ezt állította a sértettől, hogy az egy szerződést állított ki az ő birtok és tudta nélkül s azzal átiratta a kérdéses ingatlant László Pál és neje nevére. Vádlottnak ezen cselekményében a rosszhiszeműséget feltételelt meg kellett állapítani, mert figyelmeztette lett, hogy a kérdéses eladásról szerződés létezik s ennek dacára könnyelműen s utájárás nélkül hamis szerződés készítésével vádolta sértettet nyilatkozatában. Arra azonban, hogy hamis szerződés készítésével tudva hamisan vádolta, adatot a kir. törvényszék nem talál, nem talált pedig azért, mert vádlott az új szerződés kiadása végett hozzaküldött Pap Lőrincz előtt azt állította, hogy ő László Ferencz szüleinek csak zálogba adta ingatlant s a szerződésen aláírt tanu pedig elhalálozásuk folytán kiballaghatók nem lévén, így vádlottat ezen állítása kétségtelen megczófolást nem nyerhetett. Az, hogy a tulajdonjogukat László Pál és neje javára való bekebelezése ellen jogorvoslati nem élt, még nem bizonyított arra nézve, hogy az ingatlanoknak a szerződés szerinti eladása megtörtént, s lehetősége az adásvévesi szerződésbe beírt zálogszereződések nincse kizárva, ilyen körülmények között, minthogy a Btk. 227. §. szerinti hamis vád büntetésének lényeges eleme a „tudva hamisan” vádolás vádlott cselekményében fel nem található s a bizonyítva nincse, de viszont, mert vádlott rosszhiszeműsége a fent kifejtettek szerint mégis megállapítható, vádlott a Bp. 325. §-ára figyelemmel, minthogy a tett azonososság fenforog a közzávd részéről emelt hamis vád büntette helyett a Btk. 260. §-ába ütköző s a Btk. 270. §. 2. bekezdése szerint hivatalból üldözendő rágalmazás vétségében bűnösnek kimondandó s büntetendő volt.

A kir. törvényszék a büntetés mértékének megállapításánál figyelembe vette enyhítő körülményként vádlott büntetlen előéletét, csekélyfokú mivéltségét, s minthogy ezzel szemben súlyosító körülményként csak az fordul elő, hogy vádlott egy közbizalmiokról tett rágalmozó állítás a Btk. 91. §-ának alkalmazását indokoltan találta, a vádlott büntetését a rendelkezésben írt a bűnösségi fokával arányban állónak találta mértékben szabta ki. A bünygi költségek hordozására a vádlott a Bp. 480. §-ára tekintettel kötelezendő volt ugyan, a bünygi költségeket azonban vádlott igazolt vagyontalanságánál fogva az 1890. évi XLIII. t. c. 4. §-a értelmében egyelőre behajtha-

latlanoknak nyilvánítja. A jogerős ítéletnek az „Udvarhelyi Híradó” című lapban való közzétételét az 1878. évi V. t. cz. 277. §-a értelmében sértett kérelme folytán el kellett rendelni. A kir. törvényszék, mint büntető bíróságnak Székelyudvarhelyt, 1910. június 11. napján tartott főtárgyalási üléséből.

Mihály János,
főtárgyalási elnök.

Szám 2427—1910 bftö

Ezen ítélet közöltek azzal, hogy jogerős és végrehajtható a kir. törvényszék, mint büntető bíróságnak Székelyudvarhelyt 1910. jun. 11. napján tartott nyilvános főtárgyalási üléséből.

Bayer Kálmán,
kir. törvényszéki elnök

Dr. Szabó Ignác, jegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Intelligens háznál, (a hol zongora is teljes ellátásba felvételnek. Czim a kiadóhivatalban.

A Szentimre-utca 34. sz. alatt 1-ső emeleten egy 4 szobás lakás az összes mellékkeliségekkel szeptember hó elsejére kiadó.

Butorvevők,
kik modern, száraz anyagból kitűnően készült urasági és polgári asztalos és kárpitos butorokat készpénzért vagy hitelre szolid árak mellett vásárolni óhajtanak, forduljanak teljes bizalommal
Balásy Mihály
asztalos, kárpitos és butor nagyraktár tulajdonoshoz
Székelyudvarhely Kossuth-u. 43.
Nagy raktár és saját műhelyek.

Iskolai növendékek f. évi szeptember 1-től teljes ellátásba elfogadtatnak. Németnyelv taníttatik. Felvilágosítást ad özv. Pomáriusz Regina nyelvtanítónő Segesvár, Bajor-utca 51. házszám alatt.

A székelyudvarhelyi **szabászi tanfolyam** véget a kiállítás 20. és 21-én érven, a kiállítás d. u. 2-5 óráig lesz. A kiállításon a 2 hónap alatt elkészített munkák lesznek kiállítva. A kiállítás a Király-u. leányiskolában lesz. Díjtanul megtekinthető.

Ügynökök és ügynöknők keresztény házak látogatására magas jutalék mellett felvételnek. Ajánlatok „Nagykereset 2467.” jelleg alatt BLOCKNER J. hirdető irodájába, Budapest, IV., Semmelweis-u. 4. intézendők.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka
egy régiónak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult középvényénél, oszónál és meghűléseknél.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerlára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

CZELL FRIGYES és FIAI
bortermelők és bornagykereskedők
Medgyes.
Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban.
Hordókban és palaczkokban.
Kitűnő saját termésű vörös borok.

Homoród-fürdő
Vendégeinek figyelmébe
GYARMATHY ÁKOS fűszerkeskedő **Julius 1-ével** Homoród-fürdőre kocsis járatot állít be, mely hetenként 2—3-szor fog közlekedni. A f. fürdővendégek megbízásait, utasításait mindenféle fűszerárak szállítását a legnagyobb pontossággal teljesíti.

Aljszétklüdes!

Pontosan az ábráknak megfelelően, a rendelő mértéke szerint készült, pompás szabású aljakat ajánlunk
5, 8, és 12 kor.-ért.
Kérjen szövetmintát és mértékveteli utas.
Bármely divatlapból kivágott és nekünk beküldött ábra alapján küldünk szövetmintát kápcán áránlatot
Löwy Ernő és Társa
nőruhahivatala PÉCSETT.
a Dunántul legnagyobb nőruhakészítő üzeme

Gazdák!
Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kérjék árjegyzéket az Európaszerte hírneve magánjáró és vontatható benzinlokomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes cséplőkészletek.

Benzinmotoros kötőró, faaprító gépek vontatásra és magánjáró szerkezettel.
Stabil benzinmotorok. Szívógáztelepek.
Kellner és Schanzer
Budapest, V., Aulich-utca 2. sz.
Sürgőnyezim: „Világosság” Budapest.

A Lédeczi Schenk Adolf cementgyára ajánlja legjobb minőségű és legmagasabb szilárdságu **Portland cementjét.**
Gyári lerakati Székelyudvarhely és vidéke részére **Papp Zakor Endre** vaskereskedőnél, Székelyudvarhely

Eladó egy Székelyudvarhelytől 3 km. távolságban levő 4 kövű vizimalom, melyhez 7 hold első oszt. kaszáló tartozik. Felvilágosítást ad dr. Szöllösi Ödön Székelyudvarhelyt

Világszerte ismert **kerékpár** elegáns, könnyű, eltörhetetlen
a **PREMIER**

Árjegyzéket gratla és franko az egyedül előrusító **Bokor András és Társa.**

Pfaff-féle Varrógépraktár!
Felhívom a nagyérdemű közönség szívet figyelmét, hogy a világhírű, golyós Pfaff-féle Varrógépekre csapágyakon forgó Pfaff-féle Varrógépekre megkaptam Udvarhely- és Nagyküküllővármegyékre az egyedárusítást és főraktárt és ezen gépekből egy ipari, valamint házi célokra, állandó nagy raktárt tartok. Tehát a n. é. közönség figyelmét felhívom, hogy bevásárlásnál csakis oly gépet fogadjon el, megen a **PFÄFF** név miut védjegy rajta van mely gépekért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalok
Egyben felhívom a n. é. közönség szíves figyelmét njonnan berendezett **Vas, szerszám- és konyhafelszerelési üzletemre,** melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napiárban számítom. Ugy-szintén n. b. figyelmét felhívom még saját termésű dunántuli jó hegyiboraimra melyet megrendelésre azonnal szállítok.
A n. é. közönség szíves pártfogását kérve tisztelettel
ENGLER JÓZSEF.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **PORTLANDCEMENTET** ajánl olesó áron a **PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ**
Itt helyben kapható **RÖSLER** és **GÁBOR** cégnél